

## תוספות

ידיעות על התגלית בלבד או ידיעותביבליוגרפיה בלבד

- A. Perkins, *Old Testament Manuscripts*, AJA LIII (1949), p. 44, pl. X.2; *The New Hebrew Rolls*, ibid., p. 395; *Note on the Scrolls*, Antiquity XXIII (1949), p. 169; *Hebrew Scrolls*, Archaeology II (1949), pp. 106-107; A. Bea, *Nova Manuscripta S. Scripturae inventa*, Biblica XXIX (1948), p. 308; A. Bea, *Nova manuscripta Hebraica*, ibid., pp. 446-448; *De manuscriptis Hierosolymitanis recens inventis*, ibid. XXX (1949), pp. 128-129; *De manuscriptis Hebraicis recens inventis*, ibid., pp. 293-295; A. B[ea], *De manuscriptis Hierosolymitanis recens inventis*, ibid., pp. 474-475; pp. 546-548; *Orientalia* XVIII (1949), pp. 380; 511.

ירושלים, אירן תש"ג, מאי 1950.

## בחברה העברית לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה

הכינוס הארצי השבעי לידענות הארץ  
(חנוכה תש"א)

הכינוס הארצי השבעי לידענות הארץ התקיים בתל אביב בימי כ"ה-כ"ז  
בכסלוי תש"א (4-6 בדצמבר 1950), ב"ד' בחנוכה. זו הפעם השנייה שהכינוס לידענות הארץ נערך בת"א; בפעם הקודמת, בשנת תש"ה (ר' ידיעות י"א, חוב' גדר, ע' 69) היה הכינוס מוקדש לנושא "לחוף ימים", והפעם היה הכינוס מעין המשך לנושא הניל. משך שש השנים האחרונות רכשה לה העיר תל אביב יהוס היסטורי קדום, שנחנך בחפירות הארכיאולוגיות שנערכו בתל-קאסילה ובבסביה, ונתעשה בשורי דיט ארכיאולוגיים חשובים שנמצאו באוthon החפירות, והחפירות והמציאות הללו תפשו מקום ניכר בתחום הכנס.

הכינוס נפתח במושב היגי באולם מוזיאון תל אביב, במעמד מאות משתתפים ואורחים מכל קצוות הארץ. הפותח, פרופ' מ. שׂוב, ח. סקל בקדימה את פועלותיה של החברה בתקופה שבין כינוס לעירית ועל החפירות שנעשו בתל-קאסילה. הוא הביע את תורת החברה לעירית תל אביב ולראשה מר י. רוקח שתיפיקו להנוה את כל האצלמים הכספיים והטכניים לביצוע המפעל הגדול הזה. מר דוד רמן, שר החינוך והתרבות, שהוא חבר למועצה החברה ומתומך נלהב בפעולותיה, השמע דברי ברכה נלבבים והבטיח את מלאו עורתו לקידום מפעלי החברה. רב-אלוף יגאל ידין, ראש המטה הכללי, הביא את ברכת הצבא לכינוס, ומר ח. אל פרידן בירך את הכנסים בשם ראש העירייה (שנפקד מקומו מחתם מלחה). לאחר דברי הברכה הריצו מר ש. ייבין על המחקר הארכיאולוגי החדש במורה התייכון, וד"ר ב. מייזלר על עיר הירקון (חפירות תל-קאסילה). להדגמת דברי ההרצאות הועלו על הנדי תמנונות-אור.

למחמת בוקר, כ"ו בכללו, יצאו המשתתפים לטיסור במקומות החפירות של

\* מהמת הצטווים החמור בנייר אין בידינו להביא כאן אלא ראשידבריט על הכנס, אבל מקווים אנו, שנוכל לפרסם בזמן הקרוב דיירוחשבדן מלא של הכנס השני והשביעי בספר אחד, כדוגמת הקובץ "ארץ כנרות".

תל-קאסילה, תל-יכודאי, והחפירות האחרות שבביבה. בו ביום אחר הצהרים נערך המושב השני של הכינוס במוזיאון תל-אביב. הרצו: מ. אב-יבי-יונה על כיבוש החוף בידי החשמונאים, ד"ר י. פר-אור על נמלי הארץ בתקופת הצלבנים, ופרופ' אר-ייפנברג על נמלי הארץ בתצלומים מן האויר. זלמן ליפּ זיל. מר. י. בן-צבי, שি�שב ראש במושב זה, אמר דברי הערכה על המנוח ופעולותיו, ומר אלכסנדר גליק הרצה על הפוטוגראמטריה כמכשיר להקרית הארץ. לאחר ההרצאה התקינה האסיפה הכללית של החברה (ראה פרטם בעמ' 75).

ביום כ"ז בכללו בוקר יצאו המשתתפים לטירור בהדרכו של ד. עמירן. בתחילת סיררו את שרידי הנמל העתיק ביפו, שם נסעו ליבנהם, רملת, מקאם אבני-חיה, אפק ואחרירין שבו לתל-אביב. בשעת הסიור ניתנה הסברה ע"י ה"ה אב-יבי-יונה, ריי-יפנברג ועמירן. לפנותם עברו ביקורו מתחמי ההיינוס בתערוכה "בתהנדב עם". בו בערב התקיים המושב הריביעי של ההיינוס, אף הוא במוזיאון ת"א. פרופ' מ. שובה הרצה על כתובות חדשות בישראל, ופרופ' אל. סוקניק על מיצdot קדומות על חוף הירקון. לסיום ההיינוס עלתה עיריית תל-אביב מסיבה חגיגית למשתתפים באספה קאלטון. ראש העיר מר. י. רוקח בירך את האורחים, ומספר פרטם על פרשת החפירות בתל-קאסילה, וד"ר מיזולר מילא אחריו. פרופ' טוריס-סיני הרצה על כתוב ולשון על פי החפירות בארץנו. בשעה מאוחרת בלילה נגע ההיינוס ע"י פרופ' מ. שובה.

## ב. חוג ארכיאולוגי

בקיץ תש"י התקיימו שלוש פגישות של החוג הארכיאולוגי, ובהן הרצו: מר. ש. ייבין (ארץ-ישראל בכתביו המאורים) בביתו של מר. מ. גורדון ביום כ"ג בתמוז; ד"ר מ. אבנימלך (גלוים חדשים מבניה האיאולוגית של ירושלים וסביבותיה) בביתו של מר. ז. ליפ ביום ב' בתמוז תש"י; מר. י. קווטשר (הרקע הלשוני של מגילת ישעיהו א' — המגילות הגנוזות), ב ביתו של ע"ד ח. קרונגלד ביום ט"ז באב.

## סיכום הרצאות בחוג הארכיאולוגי

ש. ייבין: **ארץ-ישראל בכתביו המאורים.**

המרצה עמד בתחילת שאלות התעתיק וניסיה להוכחה, שבכתב המצרי לא סימן האלף' משמש במקום ר' או ל' או לא'ף בתוספת יו'ד או ו'ו'ו' לפניינה. מכאן מתבררים תעtíקים כגון צויא=חצוץ, שבו הו'ו' ניתנת להתבאר כאשר קריאה ואילו היו'ד מיותרת לגמרי, או כגוון י'-(א)רחב במקום רחב, שאולבריט ואחרים רואים בו צורת ארחה, כדוגמת גירסת השבעים: בְּאַחֲרָא, ולא היא. רק במקרה שבא לפני האלף' סימן מורכב (אלף' וקוננסנט לפניינה), אין כל זה נשمر, כגון בתעתיק השם פחל: פְּיִחָא—אֶווּם (פחלם, בסיום התמיים). כשהצורך ח'א דוחק את הו'ו' או היו'ד שדרוכן לבוא לפני הא' במקום שערכה למ'ד. ומכאן אתה למד גם על צד השלילה, שמות שאין בהם צירוף כזה לפני האלף' ואין לפניינה לא יו'ד ולא ו'ו'ו' נסותה. אין אותה האלף' יכולה לשמש סימן לר'יש או למ'ד; וכך השם ח—א—מ אינו ניתן לקריאה: הרם (=בית הרם). סברתם של פוזנר ומיזולר, אלא הם. אמנם אין הכוונה להם זו הנוצרת בראשית י'ד בעבר הירדן